

कलिङ्ग *a.* 1 Clever. -2 Cunning. -**गाः** (pl.) N. of a country and its inhabitants; (a district on the Coromandel coast); नो खण्डिकाजगाम नो कलिङ्गाजगाम Mbh. on P. III. 2. 115. उत्कलादशितपथः कलिङ्गाभिमुखो ययौ R. 4. 38; (its position is thus described in Tantras:—जगन्नाथात्ममारभ्य कृष्णातीरान्तगः प्रिये । कलिङ्गदेशः संप्रोक्तो वाम-मार्गपरायणः ॥). -**ङ्गाः** 1 The fork-tailed shrike. -2 N. of several plants; (as शिरीष, प्लक्ष &c.) -**ङ्गा** A beautiful woman. -**ङ्गम्** Indra grain (इन्द्रयव).

कलिञ्जः A mat, a screen. -**ञ्जम्** Wood.

कलित see under कल्.

कलिन्दः 1 N. of the mountain on which the Yamunā rises. -2 The sun. -3 The Bibhītaka plant. -**Comp.** -**कन्या**, -**जा**, -**तनया**, -**नन्दिनी**, -**सुता** epithets of the river Yamunā; कलिन्दकन्या मथुरां गतापि R. 6. 48; कलिन्दजानीर Bv. 2. 120, Git. 3. -**गिरिः** the Kalinda mountain. °जा, °तनया, °नन्दिनी epithets of the river Yamunā; Bv. 4. 3, 4.

कलिल *a.* [कल-इल्च्] U. 1. 54] 1 Covered with, full of. बराङ्गनागणकलिलं नृपात्मजः ततो बलाद् वनमभिनीयते स्म तत्र Bu. Ch. 3. 65. -2 Mixed, blended with; तत एवाकन्दकलिलः कलकलः Mv. 1. -3 Affected by, subject to; अकल्ककलिलः Śi. 19. 98. -4 Impervious, impenetrable. -5 Contaminated, defiled; तदा वृषध्वजद्वेषकलिलात्मा प्रजापतिः Bhāg. 4. 7. 10, Śi. 19. 98. -6 Doubtful, suspicious; एतस्मात्कारणाच्छ्रेयः कलिलं प्रतिभाति मे Mb. 12. 287. 11. -**लम्** A large heap, confused mass; विशसि हृदय क्लेशकलिलम् Bh. 3. 34; confusion; यदा ते मोहकलिलं बुद्धिर्व्यतितरिष्यति Bg. 2. 52.

कलकः A cymbal. -**का** 1 A tavern. -2 A meteor.

कलुष *a.* [कल्-उषच्] U. 4. 75] 1 Turbid, dirty, muddy, foul; गङ्गारोधःपतनकलुषा गृह्णीत प्रसादम् V. 1. 9; Ki. 8. 32; Ghat. 13; -2 Choked, hoarse, husky; कण्ठः स्तम्भितवाष्प-वृत्तिकलुषः Ś. 4. 6. -3 Bedimmed; full of; Ś. 6. 9. -4 Angry, displeased, excited; U. 3. 13; भाववबोधकलुषा दयितेव रात्रौ R. 5. 64 (Malli. takes कलुष to mean 'unable', 'incompetent'). -5 Wicked, sinful, bad. -6 Cruel, censurable; त्वां प्रत्यक्स्मात्कलुषप्रवृत्तौ R. 14. 73. -7 Dark, opaque. -8 Idle, lazy. -9 Perverted; °भूतायां बुद्धौ Pt. 3. 185; कालुष्यमुपयाति बुद्धिः &c. -**षः** A buffalo. -**षम्** 1 Dirt filth, mud; विगतकलुषमम्भः R. 3. 22. -2 Sin; कलुषेणाय महता मेदिनी परिमुच्यताम् Rām. 2. 96. 27 -3 Wrath. -**Comp.** -**मानस** *a.* evil-minded; अथाब्रवीत्सुतान् कद्रुर्नागान् कलुषमानसा Bm. 1. 110 -**योनिज** *a.* illegitimate, of impure origin; Ms. 10. 57, 58.

कलुषित *a.* 1 Turbid or muddy. -2 Offended, displeased; भर्तुस्तथा कलुषिता बहुवृहभस्य Mu. 3. 9. -3 wicked.

कलुषीकृ 8 U. 1 To make turbid or unclean. -2 To obscure, taint, sully; विपदामाश्रयः शश्वदौर्गत्यकलुषीकृतः Pt. 2. 97.

कलेवरः -**रम्** The body; यावत्स्वस्थमिदं कलेवरग्रहम् Bh. 3. 88; H. 1. 44; अन्तकाले च मामेव स्मरन्मुक्त्वा कलेवरम् Bg. 8. 5; Bv. 1. 103, 2. 43.

कल्क *a.* [कल्-क U. 3. 40] Sinful, wicked. -**ल्कः**, -**ल्कम्** 1 The viscous sediment deposited by oily substances when ground. -2 A kind of tenacious paste; गौरसर्षपकल्केन (स्नपनम्) Y. 1. 277. An unguent paste; कल्कांशूर्णकषायांश्च स्नानानि विविधानि च Rām. 2. 91. 74; a paste used as plaster or cement also called Yoga (mixture). -3 (Hence) Dirt, filth (in general). -4 Ordure, faeces. -5 Meanness, deceit, hypocrisy; Śi. 19. 98. -6 Sin. तपो न कल्कोऽध्ययने न कल्कः स्वाभाविको वेदविधिर्न कल्कः । प्रसह्य वित्ताहरणं न कल्कस्तान्येव भावोपहतानि कल्कः (दीनदण्डरेषा) Mb. 1. 1. 275. -7 Levigated powder; तां लोभ्रकल्केन हृताङ्गतैलाम् Ku. 7. 9. -8 Incense. -9 The wax of the ear. -**Comp.** -**फलः** the pomegranate plant.

कल्कनम् 1 Deceiving, over-reaching, falsehood. -2 Meanness, wickedness; Bhāg. 1. 14. 4.

कल्किः The tenth and last incarnation of Viṣṇu in his capacity of the destroyer of the wicked and liberator of the world from its enemies; (Jayadeva, while referring to the several *avatāras* of Viṣṇu, thus refers to the last or *Kalki* *avatāra*:— म्लेच्छनिवहनिधने कलयसि करवालं धूमकेतुमिव किमपि करालम् । केशवधृतकल्किशरीरं जय जगदीश हरे ॥ Git. 1. 10.) -**पुराणम्** N. of a Purāṇa.

कल्किन *a.* 1 Foul, turbid, dirty. -2 Wicked. -*m.* see कल्कि above.

कल्प *a.* [कल्-प्-वच्] 1 Practicable, feasible, possible, -2 Proper, fit, right. -3 Strong, vigorous; चरन्तं ब्राह्मणं कश्चिकल्पचित्तमनामयम् Mb. 12. 179. 3. -4 Able, competent (with a gen., loc.; inf. or at the end of comp.); धर्मस्य, यशसः, कल्पः Bhāg. able to do his duty &c.; स्वक्रियायामकल्पः *ibid.* not competent to do one's duty; अकल्प एषामधिरोद्धमजसा पदम् *ibid.*, so स्वभरणाकल्प &c. -**ल्पः** 1 A sacred precept or rule, law, ordinance. -2 A prescribed rule, a prescribed alternative, optional rule; प्रभुः प्रथमकल्पस्य योऽनुकल्पेन वर्तते Ms. 11. 30 'able to follow the prescribed rule to be observed in preference to all others'; प्रथमः कल्पः M. 1; cf. also Pratimā 4, and Abhiṣekanāṭakam 6 and Ś. 4. a very good (or best) alternative; एष वै प्रथमः कल्पः प्रदाने ह्यव्यकव्ययोः Ms. 3. 147. -3 (Hence) A proposal, suggestion, resolve, determination; एष मे प्रथमः कल्पः Rām. 2. 52. 63; उदारः कल्पः Ś. 7. -4 Manner of acting, procedure, form, way, method (in religious rites); श्रूयते हि पुराकल्पे Mb. 6. 43. 23; क्षात्रेण कल्पेनोपनीय U. 2; कल्पविकल्पयामास वन्यामेवास्य संविधाम् R. 1. 94; Ms. 7. 185. -5 End of the world, universal destruction. -6 A day of Brahmā or 1,000 Yugas, being a period of 432 million years of mortals and measuring the duration of the world; cf. Bhāg. 3. 11; श्रीश्वेतवाराहकल्पे [the